

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

9 aprilie st. v.

21 aprilie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 15.

ANUL XXV.

1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

Frică.

Ca-mi ești drag din cale-afară,
Nime 'n lume n'o să știe ;
Fericirea-i dulce 'n taină,
N'o spun dragă chiar nici ție.

Când te văd, de fericită,
Uit necazul tănuirii ;
Și vorbind, cuprins mi-e gândul
De ilusia iubirii.

Ș-atunci sufer fără margini,
Me cuprinde mare frică, —
Eu am inimă în pieptu-mi,
Tu, me tem că n'ai nimică.

Lucreția Suciu.

Spre mare.

— Novelă. —

Prietenului T. G. Djuvara.

Manuscris străin :
„Me mir și eu că încep să scriu. N'am scris decând sunt și pôte nici n'am gândit mai mult. Cu toate acestea am avut de multe ori unele idei destul de limpezi asupra acestor omeniri încalcite și intristătoare și mai mult decât atât, am priceput întotdeauna cu o rară înlesnire durerea.

Eu sunt un om stins. Fac parte din acea mare tabără a tinerilor, care, lipsiți de o drăpă măsură în înflorirea puterilor vieții, m'am lipit de impregiurări, fără ca să am puterea de a le mână eu, ci fiind deapururea mânat și stăpănit de ele. Deaceea n'am ajuns la nimic. Sunt și voi muri un om de rând, fără ca cel puțin să fi căpătat vreun titlu academic. Eu, la drept, nici nu pré țineam la asta, dar o spun fiindcă voesc să me judec cu nepărtinire. Am ramas prin urmare student, dar nu student ca cei din romanele franceze, ci student de București, adecă : un fel de nimic, lipit de mahalaoa Antimului, care muceșesc în arhivele Curții de Conturi, fără ca să am cu toate acestea cea mai mică tragere de inimă cătră aritmetică.

Am cetit mult și asta me și mai ține ; dar am cetit fără socotělă : câte n'am mai răscolit prin arhivele Statului și decâteori, când me hotăriam să-mi

trec esamenele, nu me pomeniam la mijlocul lui Faust, când se sună clopoșelul de eșire, fără ca să fi deschis măcar pe Démolombe ; de câte ori nu uitam toate din giuru-mi și cetind pe Jocelyn me pomeniam cu ochii pe cer, tăind cu gândul, în spațiul ce-l încadră ferestra, văile și munții bietului călugăr ! . . . Pentru că eu (trebuie să spun drept) tot mai cetesc pe Lamartine. Moda n'am urmat-o nici în îmbrăcăminte, necum în gusturile mele literare.

De felul meu sunt dela țără. Pe tata nu l'am apucat, fiind că a murit pe când nu mi se întipăriă nimic în minte, căci altfel nu l'aș fi uitat nici odată. Mama a trăit până mai acum cinci ani și a murit cu durerea în suflet de-a me vedé remănând un om de rând. Șciu eu bine. O cunoșeam ca și pe mine însuși. Eră o femeie deșteptă și harnică, care voia să muncască ca să me înlesnescă să invêț. Inse simțiam că avea o nedumerire mare în privința carierei mele. Ar fi dorit să invêț dreptul, ca să ajung sus de tot, fiind că îmi dicea că am cap. Mamă, nu e ? . . . Pe de altă parte inse avea un fel de simpatie ascunsă pentru tot ce eră istorisire fantastică, vers resonător séu dramă atingătoare. Firea ei cea adevărată o punea în rëndul ómenilor aleși. Șciu cum, ori de câte ori venia la București, intră prin toate librăriile și cumpără tot ce se tipăriă în româneșce. Atăta limbă șciea sermana. Pe Gr. Alesandrescu, pe Bolinteanu, pe Costachi Negruzzi și mai în urmă pe Alesandri îi cunoșcea aproape pe derost. Eu, când mergeam véra acasă și vream să-mi aduc aminte de câte ceva, me duceam la dânsa riđend :

— Mamă, ia deschide-ți almanachul și spune-mi cum începe bunăoară fabula : Toporul și Pădurea. — Er ea numai decăt :

Minuni în vremea noastră nu ved a se mai face,
Dar că vorbiau odată lemne și dobitoce
Nu rămâne 'ndoiělă . . . etc.

Astfel că patima mea pentru cetit cred că mi-a rămas dela mama.

Cea dintei și cea mai adevărată durere a mea a fost mórtea ei. Trăiam în București într'un hăitic de studenți bătrâni, cu care cutreeram mahalalele, cafenelele și balurile mascate. Nu me gândiam la nimic, dar absolut la nimic. N'aveam nici un fel de simțiment pentru lumea din afară și cea din mine dormit-a, séu pôte nu avea ființă. Stam în ulița Antimului, mănecam la un armean în ulicióra St. Nicolae și jucam tablele la Strobil. Aveam o mulțime de prieteni, de și nu-i căutam. Din fire nu pré sunt vorbareț, și când un om nu mi s'o potriví, nu-i pot legá trei cuvinte la un loc.

Mărtea maică-mei me găsi in aceste impre-
giurări.

Nu pot bine cunoşce ce s'a petrecut in mine când m'am dat jos acasă, la Văleni-deMunte, şi am vădu pe mama intinsă in mijlocul odăei, galbenă şi suptă de adierea morţii. Şciú numai că par că s'ar fi rupt un zăgăz care imi impregiuă inima şi o gălgăielă de tremurare mi se urcă in gât de me inecă. Inghiţiam cât ce puteam fără să dovedesc a-mi opri nodul ce me stringea de gât. Când luai basmao adela gură, băgai de sémă că eră plină de sânge. Cineva me duse intr'o odaie alături, unde me sili să me culc. Eră mai presus de puterile mele să stau liniştit şi par că sângele ce imi venise in gură me descărcase puţin de greutatea care me apesă. Veni din nou in odaia unde eră maică-mea mórta şi me podidi un plâns fără sémén. Simţiam bine că cu dēnsa piere singura fiinţa care me iubise cu cea mai intrégă şi mai caldă desinteresare. O duserăm la grópă şi după ce cădu ţerna pe sicriul ei, ne întórserăm acasă tăcuţi şi singuri: eu, proprietara moşiei pe care o ţinea mama cu arendă, fata ei şi satul intreg.

Şedui la ţeră atunci vre-o doue luni de zile, sub cuvēntul de a-mi regulă moştenirea, fiind că mama imi lăsă ceva, dar in adevēr şedui fără să fac nimic. Marele meu cusur a fost intodēuna lenea. Ací inse stam de milă. Me apucase un fel de părere de reu puternică că nu-i făcusem nici-odată plăcerea de a sta o vacanţă intrégă cu dēnsa. Me rugase de atâtea ori! . . . Pe fiecare di descoperiam prin casă şi prin hărţile ei chipul cum se gândia vecinic la mine, cum se sculă dimineaţa cu cugetul de a-mi adăogă un grăunte mai mult la avere, cum se culcă gândindu-se să-mi scrie şi să-mi trimită adoua di câte ceva de ale imbrăcăminteii séu de ale mănăcării . . .

Atâtea invēţai şi trăii in aceste doue luni de linişte şi de singurătate, că me reintorsei la Bucureşti aprópe alt om. Părăsii cu deseversire cafeneoa şi prietenii. Imi luai o casă mai buinicică şi comandai tot feluri de cărţi de drept. Vreo câteva luni de zile nu eşii in oraş, hotărít să-mi trec esamenele, spre a implini astfel dorinţa maică-mei cel puţin după mórtea ei decă n'o făcusem cât fusese in viaţă. Me şi inscrisei la esamen, fiind că il pregătisem destul de bine şi aşteptam numai să-mi hotărăscă ziua spre a-l trece.

Nu şciú decă altă lume o fi tot astfel, dar eu n'am putut nici-odată să infrunt, cu câştig pentru mine, o discuţie cu ómeni străini. Chipurile necunoscuta cu care intru in vorbă me intimidéză. Aşă că, de şi inscrişi la esamen, când veni ziua să-l trec, fugii din Bucureşti. De-atunci nici nu m'am mai gândit la jurisprudentă.

In cinci ani de zile am călătorit fórte mult. Am fost in călătoriiile mele adeseaori mulţamit, dar deapururea rece, şi chiar cu risicul de a intrebuintă un cuvēnt greu, nenorocit. Pentru că nu e un nonses de-a dice că cineva póte fi nenorocit şi mulţamit in acelaş timp. Linia vieţii noastre are atâtea cotituri singurateice, încât fiecare din ele ascunde câte-o umbră izolată, de şi in intréga ei lungime e pustie.

E greu să me judec singur, dar cred că nu sūnt un om reu. Mai cu sémă delà mórtea maică-mei, m'am invēţat să iert fórte mult şi de şi adeseaori simt că lumea me inşelă, când pot să fac binele, il fac . . .

Cu tóte astea viaţa e grozav de tristă şi de os-tenitóre, ér ómenii nespun de triviali. Eu am astăzi aprópe 33 de ani, şi pot jură că n'am cunoscut o singură femeie care să ajungă idealul ce a rēsărit in mintea mea nu şciú de unde, ca o lună ce rēsare târdie, dar blândă şi albă, intr'o nópte tăcută şi po-

somorită. Póte că şi neindrăznéla mea m'a impiedecat de-a cunoşce bine femeile. Póte . . .

Dar de sigur, când cineva nu e născut pentru a fi don Juan, şi póte chiar când e, adevērata măn-găere a sufletului o găsese tot in lumea ideală. Voi să 'nţeleg prin acesta că impresiile noastre cele trairnice şi fără de nici un fel de amestec ordinar nu ne vin decăt delà artă. Eu nu voi cătuş de puţin să me fălesc, dar cât aprópe din tóte instrumentele. Cânt din tóte slab, dar din tóte isbutesc să produc efecte care să me mişce şi mai cu sémă me mulţameşce çitera, un instrument puţin rēspondit, dar póte toc-mai pentru asta fórte atingētor. L'am audít pentru intēiaş dată in Alpii Styriei, intr'un cătun dimpregiurul Insbruckului, cântat de un ţeran pe o mēsă de lemn, nóptea, dinaintea casei. Aşă de duios mi s'a părut, atât de vorbitóre şi de dureróse vibrau córdele, încât ai fi dis că sūnt intinse pe un piept ómenesc care suferă. Se innălţau notele, plângēnd, in tăcerea monumentală a noşilor alpeşci; se urmau, topindu-se, una intr'alta; se măn-găiau impreună, par că ar fi făcut un cor de glasuri blānde care veniau să plāngă dimpreună cu dorul celui ce cântă.

De-atunci m'am apucat să invēţ çitera şi am isbutit până la un órecare punct.

Spun asta, pentru că se légă cu istorisirea ce are să urmeze.

După mórtea maică-mei, precum am mai spus, cinci ani de-a rēndul m'am dus in străinetate. Nici-odată nu m'am căutat de nimic, fiind că de aceea ce suferiam eu nu e doctorie: imi eră urit. Şi nu m'am plâns la nimeni. Cine are vreme să-ţi asculte aiurările, când umbli, mănāci şi cânti din çitera, şi când mai ales n'ai o singură fiinţă in lume care să se neliniştescă de insomniale şi uritul teu? -- Anul trecut, cătră primăveră, m'a cam supērat o mână şi doctorul, in trecēt, m'a povēţuit să me duc véra la Lacu-Sărat. Am zimit ş-am tăcut. Durerea inse repetându-se, se repetă şi povēta:

— Trebuie să te duci neapărat la Lacul-Sărat séu la Mehădia şi eu te-aş povēţui să te duci mai bine la Lacul-Sărat, fiind că e aşă şi altminteri, imi indrugă el o mulţime de cuvinte pentru care trebuia să me duc la Lacul-Sărat.

Când me gândii cât eră să fie de urit şi de sēlbatec acest loc, care, după cum mi se spunea, n'avea fir de munte séu de vale pe alătura, imi venia să-mi uit durerea de mână şi s'o pornesc incolo, prin lumea largă. Dar doctorul me cicălia mereu:

— Du-te la Lacul-Sărat, decă vrei să te faci bine.

Me hotării in sfērşit să me duc la Lacul-Sărat.

Am ajuns să cred că nu e nimic in lume, care să impresioneze pe om in pré mult bine séu pré mult reu, când sufletul ajunge să se desfacă de realitatea imediată şi să plutescă intr'o altă atmosferă. Intr'adevēr, sosind la Lac, lucrurile mi se infătoşară destul de triste, dar cu puterea la care spuneam că am ajuns de a nu me lăsă primelor impresii, imi făcui singur indreptare, punēndu-me pe drumul cel mai sigur al lecuiirii: băile regulate şi credinţa că ele imi vor fi prielnice. A istorisii tot ce eră in Lacul-Sărat imi pare de prisos, pentru că nu eră nimic vrednic de luat in băgare de sémă. O mulţime de lume din Bucureşti, pe care o cunoşceam şi o pré cunoşceam, deapururea nemulţumită de băi şi de birturi; câteva capete străine fără de importantă; vre-o doue, trei tarafuri de lăutari; sóre, praf séu plóie, noroiu şi miros displăcut delà lac. Etă, in scurte cuvinte, la ce se reducea perspectiva unei luni intregi din viaţa mea. Spre petrecere aveam cu mine pe Jocelyn, pe Don Quichotte, çitera şi uritul.

La lac se dau în toate joiile și duminicile și adeseori și în celelalte zile, baluri. Vorba bal este mai mult o figură, fiind că de fapt era o adunare de tot felul de lume strânsă într-o șandramă, în care praf, amestecat cu feder-weiss și cu miros de lac și cu parfumul doamnălor, lăsa o impresie grozav de ciudată.

În prima seară în care intrai într'unul din aceste baluri, observând, printr-o mișcare naturală a bărbatului, capetele de femei ce erau înăuntru, recunoscui, nu fără de mirare, pe fosta stăpână a moșiei ce o ținușe maică-mea multă vreme, însoțită de fiică-sa. Eu credeam că ele nici nu-și mai aduc aminte de mine sau că nu voiau să-și mai aducă aminte, de vreme ce le întâlnisem, în restimp de cinci ani, de vreo câteva ori prin Bucureși și trecusem pe lângă dănele, făcându-mă că nu le cunosc. Acesta este un alt păcat pe care-l am. Dar a cui e vina, decă figurile străine care se uită la mine me neliniștesc? . . . Și apoi ea trăia într-o lume în care eu nici nu vream și nici nu pre puteam să intru. Fui înse foarte mirat și ca să spuie drept, îmi făcu plăcere când dra Matilda, jucând cadrulul, îmi dișe în trecet:

— Bună seara, domnule Haralamb.

Eu îngânai un »bună seara« sfios și me pusei o privire mai bine, așteptând minutul când trebuia să se oprască.

Cine n'a văduț femeii și femeii frumoșe? Tota lumea le caută pentru că temelia esteticeii fiind chiar ochiul omenesc, subiectele cari vin să turbure, prin comparație, noțiunea obiectivă a frumosului din noi, ne devin simpatice. Dar cine a văduț femeii care n'au nimic din regulile primite ale frumosului, și cari cu toate astea plac, atrag la dănele ca niște primejdii? Oare ochiul meu este bolnav și uritul mi-a stins puterea de a pricepe liniile?

Nu pot spune nimic cu hotărâre. Șciu numai că după ce s'a oprit din joc, m'am apropiat de dănsa și am început să vorbim.

O fi seú n'o fi ceva dincolo de ochiul fisic, ori viața omenescă pune în privire acea scăpărare a sufletului care n'are decăt ființa ce o are căldura în ori ce rază de lumină? . . . Esplice cine va pute.

Când înse începă a vorbi și-și ficsă pe mine ochii negri, a căror privire pornia cam de sub geana de sus, mi se păru că prin lumina lor se intinde dela ea la mine o punte străvechie, pe care gândurile noastre, de demult prietene, se recunoșeau. Când mai vorbisem eu cu dănsa?

Îmi spusă cum m'a întâlnit dela mórtea maică-mei de mai multe ori prin Bucureși și a văduț cu părere de reu că am o nespusă îndemănare de a-mi uită prietenii.

— Prietenii de nenorociri — fiind că noi țineam grozav de mult la dna Haralamb, îmi adăogă — sânt mai adevărați decăt ceialalți prieteni . . . Me înșel?

După aceea sculându-se, cu o mișcare îndemănatică, îmi luă brațul și me duse dinaintea mumei ei.

— Vino să te presint — seú mai bine să te represint mamei.

Ací deschisei și eu gura:

— Nu sânt comedie.

— Și nici eu actor, îmi dișe repede. Dar, ori-cum, decă nu ești comedie, dta poți fi dramă, adaoșe cu o foarte ușoră nuanță de luare în rîș.

Me infățișă și mamei sale, și după aceea se duse să jôce. Bătrâna era un spirit luminat și bine deprins. Vorbiă cu discreție și cu blăndețe. Încercă să me facă și pe mine să vorbesc, dar nu izbuti. Mi-am mărturit păcatul; nu sânt în stare să leg doue cuvinte cu ômenii pe cari nu-i cunosc. Vecina ei de alături îi spusă nu șciu ce, că se întórse spre dănsa,

și eu putui să privesc în ticsă pe Matilda, care jucă. Era foarte mult încungiurată de tineri. Toți se grăbiau să-i facă câte un serviciu și deabiă unul o lăsa că îndată altul o și luă la vals. Ea părea că jôcă cu plăcere.

N'am jucat nici-odată, decăt numai când eram tiner de tot, în baluri mascate, cu femei necunoscute, de care nu me lipiam. În lumea cealaltă înse n'am putut pricepe lucrul acesta decăt într'o singură împregiurare: când părechea care jôcă este alcătuită dintr'un om și dintr'o femeie care se iubesc. Altfel mi se pare o destrăbălare, ocrotită de societate și adeseori chiar impusă. Cu ce incredere își intindea bunăoară Matilda brațul ei rotund și aristocratic pe umărul celui dintei nătarău, căruia îi venia chef să jôce și cu ce drept acesta venia să-i prindă mijlocul în brațele lui strimbe și îndrăznețe?

Dar ea, cât de elegant își purtă trupul după măsura valsului și ce frumos îi alunecau piciorole, deabiă atingând pământul! . . . Am stat acolo ca vre-o jumătate de cias, cât a ținut musica, urmărind-o cu ochii prin toate colțurile, până m'am pomenit că me apucă o nespusă părere de reu că nu șciu și eu jucă! . . .

— Nimicuri! . . . dișei sculându-mă, maimuțării! . . .

O Dămsne! Astăzi când stau receși me gândesc, cine pôte hotărî despre nimicurile seú adevărurile cari ne ating sufletul? Ce este și ce nu este cu puțință? Decă sânt ômeni cari plâng de durerea de a nu fi fost priviți într'o seară de o femeie iubită, seú decă o strîngere de mână în fuga unui vals e în stare să te facă fericit, — asta dovedeșce că aceste nimicuri ating înima omului, și tot ce ne atinge, tot ce ne face să suferim, sânt lucruri grozav de serioșe . . .

După ce musica încetă, Matilda veni lângă mamă-sa și prin urmare, lângă mine. De mult ce jucase se nroșise. Prin mijlocul obrazilor îi alergau niște dungi subțiri ca de opal, cari, în aprinderea chipului ei, îi dau aerul unei făpturi inspirate, din alta lume. Din pricina căldurei își mișcase părul de pe ochi la o parte și fruntea albă și rotundă se ivi, luminând chipul ca o idee curată. Âncă odată: nu era frumoșă; și cu toate astea cât de frumoșă părea!

(Va urmă.)

Duiliu Zamfirescu.

Serenadă.

(După Iulia Hașdeu.)

Șciu tu, scumpa mea copilă,
Când seara încet își lasă
Vêlul seu. Ce cântă vântul
Prin pădurea noastră desă?

Șciu tu dragă ce murmură
Riul glumeș peste fire,
Când undele lui curate
Curg în a 'ntemplărei șcire?

Și șciu tu ce gugureșce
Cu vocea ei dulce, dragă,
Turturica, când o udă
Roua căduță pe crângă?

Șciu tu, mica mea, ce spune
Cerului strălucitor
Clopotul ce se aude
Solemnul resonător?

Știi de ce suspină vântul
Peste locul liniștit
Și ângerii ce pot spune
Dșeului mărit ?

Tôte, tôte în natură,
Dșua, nôptea într'un cor
Cântă, guguresc, murmură
Și suspină de amor.

Ioan Bocanici.

Teresa Raquin.

— Dramă în patru acte de *Emil Zola*. —

(Urmare).

Scena II.

Teresa, Laurent, Grivet, Michaud.

Grivet. (Sculându-se pe jumătate, incet.) E! Eră să ne strice ér partia mai adinióra... Acum nu mai poți petrece așa de vesel aici ca altă dată.

Michaud. (Asemenea.) Ce vrei! când mórtea trece printr'o casă... Dar ian să-ți spun ceva: eu am găsit un mijloc de a face ér plăcute petrecerile nôstre de joi, ca și în trecut. (Joc.)

Teresa. (Incet lui Laurent.) Ț-a fost frică, — te ai spăriet?!

Laurent. Da... Vrei tu să vin în séra acésta?

Teresa. Să mai așteptăm încă puțin... Să ne păzim bine la sfêrșit.

Laurent. Dar este un an decând ne tot păzim; un an de când nu te-am revêdut... Și ar fi așa de ușor. Me voi întorce pe ușa cea mică. Acum sântem liberi. Și nu ne va mai fi frică, împreună, în odaia ta.

Teresa. Nu; să nu ne compromitem viitorul... Ne trebuie multă fericire, Laurent. Vom întelni-o ôre indestul în viața nôstră?

Laurent. Fii sigură. Ne vom liniști cu totul îndată ce vom fi unul în brațele altuia, când vom luptă amândoi împotriva nălucirilor ce ne-a cuprins... Când să viu?

Teresa. În nôptea nunței nôstre; și asta nu va întârđia de loc. Ceasul se apropie... Ia séma, că vine mătușa.

Dna Raquin. (Suindu-se.) Tereso, scobóră-te copila mea în magazie, că ai puțină trebă. (Teresa iese cu aer zdrobit. Toți o urméză cu ochii.)

Scena III.

Laurent, Grivet, Michaud, Dna Raquin.

Michaud. Ați observat pe Teresa mai adinióra? cât eră de galbenă... și cum merge cu capul plecat!...

Dna Raquin. Dar tocmai asta o vèd eu în fiecare đi. Ochii i se infundéză, mânilor-i tremură ca și când aș fi cuprinsă de niște friguri.

Laurent. Da, și pe obrazii ei se vede o roșétă cum de obicei o au cei ce sufer de piept...

Dna Raquin. Dta mi-ai arătat aceste semne dureróse, scumpul meu Laurent, și acum le vèd în fiecare đi sporind... După cum vèd tôte nenorocirile trebuiesc să cadă dar tot pe capul meu!

Michaud. Auđi vorbă! dar ve faceți singuri spaimă fără nici un motiv. N'o vedeți că-i numai nervósă... Are să-i trecă, n'aveți grijă!

Laurent. Nu, ea suferă în inima ei. În lunga ei tăcere, în palidele ei surisuri, s'ar păré că e ca un adio... o agonie innecată...

Grivet. Dar șcii că nu ești de loc mângăietor

scumpul meu? Ar trebui să căutați mai bine s'o mai înveseliți pe mica Teresă, în loc s'o cufundați în aceste idei uriciose.

Dna Raquin. Vai, dl meu! Laurent spune adevêrul; rana e în inimă. Și ea nu primeșce nici o mângăiere. De câte ori încerc s'o sfătuesc cu ceva, o apucă un fel de nerăbdare, chiar de furie... Și fuge să-și ascundă durerea sa, întocmai ca un animal rănit.

Laurent. Nu-i nimic de făcut.

Dna Raquin. N'o mai am decât pe dênșă; credeam că-mi va închide ochii... dar decă ea s'ar duce... ar fi cea mai grea lovitură pentru mine; aș rămâné singură în fundul magaziei mele și aș muri uitată și părăsită de toți, într'un colț... Ah! nu ve puteți inchipui cât sânt de nenorocită. — Nu mai pot șci ce vânturi rele și turbate au intrat în sermana nôstră locuință! (Plânge.)

Grivet. (Cu frică.) Atunci... nu mai jucăm?

Michaud. Ian mai așteptați! ce naiba! (Sescolă.) Ia să vedem trebuie să căutăm o datorie. La vârsta Teresei, mii de... nimicuri! nu pôte fi cineva cu neputința de mângăiet. Me rog, a plâns ea destul după nenorocirea dela St.-Ouen?

Dna Raquin. Nu, ea plânge fôrte cu greu... A suferit într'o durere surdă, o zdrobire întrégă a trupului și sufletului, ca și când ar fi fost cu totul ostenită de un mare drum. Părea chiar besmetică... și s'a făcut așa de fricosă...

Laurent. (Tresărind.) Fricósă!

Dna Raquin. Da... Într'o nôpte, am auđit-o din odaia mea tocmai gemând și strigând innadușit... am alergat la ea... ea nu me recunoscú... vorbiă într'aiurea...

Laurent. Vr'un vis gróznic negreșit... Și ce vorbiă? ce dicea?

Dna Raquin. N'am putut să înțeleg bine. Șciu atâta că chiemă necontentit pe Camil... Séra, ea nu mai îndrăzneșce să se suie aici fără luminare. Diminéta, e atât de zdrobită, încât deabia se tîrie, mânilor-nici nu le pôte redică, privirea ochilor ei fuge în tôte părțile într'un chip spăimântător... Vèd bine că ea se duce, că se duce pe urma celui-alalt serman copil al meu.

Michaud. După tôte astea... să ve spun și eu ce gândesc... după tôte inchipuirile mele... Numai dnii să facă bine să ne lase o clipă singuri.

Laurent. Vrei să remăi singur cu dna Raquin.

Michaud. Da.

Grivet. (Sculându-se.) Bine, éca ne scoborîm în magazie. (Intorcându-se.) Da șcii că-mi datoreșci doue, dle Michaud... Când veți mântui secretele să me chemați. (Laurent și Grivet es.)

Scena IV.

Michaud, Dna Raquin.

Michaud. Ascultă-me, vechia mea prietenă, — eu sânt, me șcii, cam din topor...

Dna Raquin. Ce me sfătuesci să fac?... cum s'o scap?

Michaud. (Incet.) Trebuie să măriți pe Teresa.

Dna Raquin. S'o mărit!... Ah! ești pré crud, dle Michaud!... Mi se pare că aș perde pe sermanul meu Camil pentru a doua ôră.

Michaud. Hei Dómne! mie nu-mi place să me dedau mult sentimentalismului! îmi place să me port ca un adevêrat doctor.

Dna Raquin. Nu, este cu neputință... Veđi-lacramile ei. Negreșit că ar respinge cu indignare o asemenea propunene. Ea n'a uitat încă pe fiul meu; me faci să cred, că nu ești nici de cum delicat, Mi-

PRIMĂVERA.

chaud... Teresa nu se p \acute{o} te m \acute{a} rit \acute{a} at \acute{a} ta vr \acute{e} me c \acute{a} t va purt \acute{a} \acute{a} nc \acute{a} \acute{i} n inima ei inchipuirea ne \acute{s} ter \acute{s} \acute{a} a lui Camil. Ar fi o adev \acute{e} rat \acute{a} profanare.

Michaud. D \acute{e} c \acute{a} ai inceput-o cu vorbe late... atunci se schimb \acute{a} lucrul. O femeie care se teme, s \acute{e} ra, s \acute{a} se suie singur \acute{a} in odaia ei, are nevoie de un b \acute{a} rbat, ce dracu!

Dna Raquin. S \acute{a} introducem un str \acute{a} in in casa n \acute{o} str \acute{a} ! Asta ar turbur \acute{a} intr \acute{e} ga mea b \acute{e} tr \acute{a} ne \acute{t} e. Cine \acute{s} tie peste ce om vom da. — \acute{s} i care s \acute{a} ne tulbure \acute{s} i pu \acute{t} ina lini \acute{s} te ce ne-a mai ramas... Nu, nu! mai b \acute{i} re l \acute{a} sa \acute{i} -me s \acute{a} mor in mijlocul sf \acute{a} \acute{s} iet \acute{o} rei dureri ce m \acute{a} cuprins. (Sede in jil \acute{t} ul ei, din dr \acute{e} pta.)

Michaud. Dar negre \acute{s} it c \acute{a} r trebui s \acute{a} c \acute{a} ut \acute{a} m un om cum se cade, care s \acute{a} fie totodat \acute{a} \acute{s} -un bun b \acute{a} rbat pentru Teresa, \acute{s} i un fiu bun pentru d \acute{t} a, care s \acute{a} tie in t \acute{o} te locul lui Camil, intr'un cuv \acute{e} nt... In sf \acute{e} r \acute{s} it, uite... este Laurent!

Dna Raquin. El!

Michaud. Se n \acute{t} elege! \acute{s} -apoi ce p \acute{a} reche frumo \acute{s} \acute{a} ar mai face! Draga mea, prieten \acute{a} , acesta-i sfatul care \acute{t} -l pot da: trebuie s \acute{a} -i in \acute{s} ori pe am \acute{e} ndoi.

Dna Raquin. Pe ei!

Michaud. Eram sigur c \acute{a} ai s \acute{a} te miri! Dar ideia asta m \acute{a} fr \acute{a} m \acute{a} ntat pe mine de mult \acute{a} vreme. G \acute{a} nde \acute{s} ce-te bine \acute{s} i vei ved \acute{e} c \acute{a} \acute{s} ciu eu bine ceea ce fac. C \acute{a} nd te vei hot \acute{a} ri odat \acute{a} s \acute{a} - \acute{t} i mai in \acute{v} esele \acute{s} i pu \acute{t} in, \acute{s} i pentru cea din urm \acute{a} or \acute{a} trista- \acute{t} i b \acute{e} tr \acute{a} ne \acute{t} \acute{a} , m \acute{a} rit \acute{a} nd pe Teresa, \acute{s} i sc \acute{a} p \acute{a} nd-o de ac \acute{e} st \acute{a} molatec \acute{a} jelire ce o ucide, unde vei g \acute{a} si un b \acute{a} rbat pentru d \acute{e} nsa mai bun dec \acute{a} t Laurent?

Dna Raquin. Imi p \acute{a} rea adeseori c \acute{a} ei erau fra \acute{t} i...

Michaud. Las \acute{a} la o parte asemenea ideii \acute{s} i g \acute{a} nde \acute{s} ce-te c \acute{a} numai astfel ve \acute{t} i put \acute{e} fi cu to \acute{t} ii multu- \acute{m} i \acute{s} i. Dilele cele frumo \acute{s} e s \acute{o} r rent \acute{o} rce in cur \acute{e} nd. Vei av \acute{e} \acute{a} nc \acute{a} doi copii cari s \acute{a} - \acute{t} i in \acute{c} hid \acute{a} ple \acute{o} pele.

Dna Raquin. Oh! nu me mai ispit \acute{i} !... Da! ai dreptate; — am nevoie de pu \acute{t} in \acute{a} m \acute{a} ng \acute{a} ere... Dar mi-i fric \acute{a} , ca nu cumva s \acute{a} gre \acute{s} im... Sermanul meu Camil ne-ar pedeps \acute{i} c \acute{a} l'am uitat \acute{a} sa de cur \acute{e} nd.

Michaud. Cine vorbe \acute{s} ce de uitat! Laurent in fiecare ceas pronun \acute{t} \acute{a} numele lui. Ve \acute{t} i fi tot in familie, ce dracu!

Dna Raquin. S \acute{u} nt destul de b \acute{e} tr \acute{a} n \acute{a} ; picioarele mi-au sl \acute{a} bit cu totul; totu \acute{s} n \acute{a} \acute{s} voi dec \acute{a} t s \acute{a} pot mur \acute{i} in lini \acute{s} te.

Michaud. \acute{A} sa dar \acute{a} te-ai convins... Numai cu chipul acesta nu vei aduce un str \acute{a} in in casa d \acute{t} ale; vei str \acute{i} nge numai leg \acute{a} turile prieteniei. Ba \acute{a} nc \acute{a} \acute{d} e cred c \acute{a} te voi ved \acute{e} in cur \acute{e} nd bunicu \acute{t} \acute{a} , cu o dr \acute{o} e de tr \acute{a} ntora \acute{s} i cari \acute{i} \acute{t} i vor salt \acute{a} pe genuchi... Suri \acute{d} i! ei ve \acute{d} i! \acute{s} cieam eu bine c \acute{a} m s \acute{a} te fac s \acute{a} suri \acute{d} i!

Dna Raquin. O! e reu! e reu c \acute{a} surid. Simt sufletu-mi pr \acute{e} tulburat... Dar ei, nu voi voi nici odat \acute{a} ... Ei nu se g \acute{a} ndesc de loc la aceste lucruri.

Michaud. Las' pe mine, c \acute{a} \acute{s} ciu eu cum i-oi lu \acute{a} pe am \acute{e} ndoi. Am \acute{e} ndoi s \acute{u} nt destul de in \acute{t} elepti pentru ca s \acute{a} nu pric \acute{e} p \acute{a} c \acute{a} unirea lor e pr \acute{e} trebuincio \acute{s} \acute{a} pentru fericirea casei acesteia... Trebuie s \acute{a} le vorbim chiar cu cuvintele acestie. Pentru Laurent me in \acute{s} \acute{a} rcinez eu. C \acute{a} nd vom in \acute{c} hide impreun \acute{a} magazia, s \acute{u} nt sigur c \acute{a} m s \acute{a} -l hot \acute{a} resc. In vremea asta, d \acute{t} a vei propune Teresei. \acute{s} -i-i vom logodi chiar in ast \acute{a} s \acute{e} r \acute{a} .

Dna Raquin. (Scul \acute{a} ndu-se.) Vai! cum tremur.

Michaud. Uite-o c \acute{a} vine, eu me duc.

Scena V.

Dna Raquin, Teresa.

Dna Raquin. (Teresei, care vine cu aer trist.) Dar ce mai ai tu, copila mea? Tu n \acute{a} vorbit un sin-

gur cuv \acute{e} nt in ast \acute{a} s \acute{e} r \acute{a} . Te rog, inc \acute{e} rc \acute{a} -te s \acute{a} fi mai vesel \acute{a} , m \acute{a} car pentru musafirii n \acute{o} stri... (Teresa face un gest vag.) \acute{s} ci eu c \acute{a} nimene nu p $\acute{o$ te s \acute{a} lupte impotriva durerii sale... Dar p $\acute{o$ te tu e \acute{s} ti bolnav \acute{a} ?

Teresa. Nu... S \acute{u} nt f \acute{o} rte obosit \acute{a} .

Dna Raquin. D \acute{e} c \acute{a} i suferi de ceva, ar trebui s \acute{a} mi-o spui c \acute{a} t mai degrab \acute{a} ; c \acute{a} r fi f \acute{o} rte reu s \acute{a} la \acute{s} i ca suferin \acute{t} \acute{a} - \acute{t} i s \acute{a} se ingreuneze, f \acute{a} r \acute{a} nici o ingri-gire... P $\acute{o$ te c \acute{a} suferi de b \acute{a} taie de inim \acute{a} , ori c \acute{a} te d \acute{o} re pieptul, nu-i \acute{a} sa?

Teresa. Nu. Nu \acute{s} ciu. N'am nimica... Dar imi pare c \acute{a} totul ad \acute{o} rme in mine.

Dna Raquin. Scump \acute{a} copil \acute{a} ... mult \acute{a} sup \acute{e} rare imi pricinues \acute{i} tu, c \acute{a} t \acute{a} cerile tale, cu l \acute{a} nce \acute{d} irile tale. \acute{s} ci c \acute{a} nu mai am in lume dec \acute{a} t pe tine.

Teresa. \acute{s} i d \acute{t} a me sl \acute{a} tues \acute{i} s \acute{a} -mi uit durerea?

Dna Raquin. N'am \acute{d} is-o \acute{s} i nici pot \acute{d} ice eu ac \acute{e} sta. Dar datorita mea este s \acute{a} te intreb, s \acute{a} nu te silesc a imp \acute{a} r \acute{t} \acute{a} si durerea mea, — s \acute{a} \acute{s} ciu in sf \acute{e} r \acute{s} it d \acute{e} c \acute{a} p $\acute{o$ te fi pentru tine vr \acute{o} m \acute{a} ng \acute{a} iere.

Teresa. Eu... nu s \acute{u} nt dec \acute{a} t... f \acute{o} rte obosit \acute{a} .

Dna Raquin. Dar voi ca s \acute{a} -mi respun \acute{d} i: Tu tr \acute{a} es \acute{i} pr \acute{e} singur \acute{a} \acute{s} i te plictise \acute{s} i, — nu-i \acute{a} sa? La v \acute{e} rsta ta cineva nu p $\acute{o$ te pl \acute{a} nge vecinic.

Teresa. Nu in \acute{t} eleg ce vrei s \acute{a} -mi spui.

Dna Raquin. Eu nu \acute{d} ic nimic; te intreb numai \acute{s} i caut s \acute{a} - \acute{t} i descop \acute{e} r durerea. S \acute{a} tr \acute{a} es \acute{i} vecinic cu o femeie ce se boce \acute{s} ce mereu, nu-i tocmai lucru pl \acute{a} -cut, o in \acute{t} eleg eu destul de bine. Apoi, odaia asta e f \acute{o} rte mare, f \acute{o} rte intunec \acute{o} sa \acute{s} i p $\acute{o$ te c \acute{a} tu dore \acute{s} i...

Teresa. Nu doresc nimic.

Dna Raquin. Ascult \acute{a} , nu te sup \acute{e} r \acute{a} , — dar ne-a venit o idee cam ciudat \acute{a} ... Ne-am g \acute{a} ndit s \acute{a} te m \acute{a} rit \acute{a} m.

Teresa. Eu! nici-odat \acute{a} ! nici-odat \acute{a} ! De ce ve mai in \acute{o} doi \acute{t} i de caracterul meu?

Dna Raquin. (F \acute{o} rte emo \acute{i} on \acute{a} t \acute{a} .) Tocmai asta le-am spus-o \acute{s} i eu; ea nu p $\acute{o$ te s \acute{a} -l fi uitat, el n \acute{a} p \acute{a} r \acute{a} sit nici un minut inima ei. Dar totu \acute{s} , s \acute{u} nt si-lit \acute{a} ... \acute{s} i prietenii mei au dreptate, draga mea. Casa e pr \acute{e} trist \acute{a} . T \acute{o} t \acute{a} lumea are s \acute{a} fug \acute{a} de noi... Ascult \acute{a} -me: vei face f \acute{o} rte bine de vei ascult \acute{a} sfatu-rile lor.

Teresa. Nici-odat \acute{a} !

Dna Raquin. O nu! m \acute{a} rit \acute{a} -te Tereso! Nu-mi mai aduc am \acute{i} nte de motivele seriose cu cari m \acute{a} u hot \acute{a} rit s \acute{a} - \acute{t} i spun lucrul acesta; dar \acute{s} ciu c \acute{a} le-am g \acute{a} sit f \acute{o} rte cu cale... D \acute{e} c \acute{a} vrei, \acute{e} ca, s \acute{a} chiem pe Michaud. El \acute{i} \acute{t} i va put \acute{e} vorbi mai bine dec \acute{a} t mine.

Teresa. Inima mea e in \acute{c} his \acute{a} \acute{s} i nu va au \acute{d} i nimic. L \acute{a} sa \acute{i} -me in pace, ve rog... (Trece la st \acute{a} nga.) S \acute{a} me m \acute{a} rit de-a doua or \acute{a} , o D \acute{o} mne! \acute{s} i cu cine?

Dna Raquin. Michaud a avut o idee f \acute{o} rte bun \acute{a} ; a g \acute{a} sit pe cineva cu care vorbe \acute{s} ce chiar acum jos... pe Laurent.

Teresa. Laurent! Cu Laurent v \acute{a} \acute{t} i g \acute{a} ndit!... Dar eu nu-l iubesc, \acute{s} i nici voi s \acute{a} -l iubesc!

Dna Raquin. Te asigur c \acute{a} asta va fi pentru fe-ricirea ta. Laurent e ca \acute{s} i c \acute{a} nd ar face parte din familia n \acute{o} str \acute{a} . \acute{s} ci tu c \acute{a} t ii el de bun, c \acute{a} t de tre-buincios ne este. La cea int \acute{e} i vorb \acute{a} , \acute{s} i eu am fost jignit \acute{a} ca \acute{s} i tine. Mi s \acute{a} p \acute{a} rut c \acute{a} ar fi f \acute{o} rte reu... Apoi, mai resg \acute{a} ndindu-me, am cre \acute{d} ut, c \acute{a} amintirea celui ce nu mai este ar fi mai pu \acute{t} in atins \acute{a} , d \acute{e} c \acute{a} tu te-ai inso \acute{t} i cu prietenul lui cel mai bun, cu salva-torul teu.

Teresa. Dar eu nu mai voi dec \acute{a} t s \acute{a} pl \acute{a} ng in lini \acute{s} te.

Dna Raquin. \acute{s} i tu \acute{s} i eu, pl \acute{a} ngem impreun \acute{a} , necontenit; in \acute{s} e acum voi ca aceste lacr \acute{a} mi s \acute{a} se m \acute{a} ntue in casa n \acute{o} str \acute{a} . To \acute{t} i doresc ca noi s \acute{a} fim fe-ricite. Mi-au spus \acute{a} nc \acute{a} , c \acute{a} \acute{a} \acute{s} put \acute{e} av \acute{e} chiar c \acute{a} \acute{t} iva

nepoței, cea ce-ar răspândi în giuru-mi o veselie dulce, care m'ar ajuta să pot aștepta în pace mărtea... Sânt egoistă, și am nevoie să te vîd surișdînd... Primeșce Tereso, — pentru hatîrul meu.

Teresa. Vai! Suferința mea! — Dta șci că totdeuna am căutat să-ți fiu supusă, că totdeuna am voit să fii mulțumită.

Dna Raquin. Da, tu ești o fiică bună... (Încercînd să surișdă.) Asta va fi cea din urmă primăveră a mea. Ne vom regulă traiul cum va fi mai bine, și nu vom mai simți acea recelă pîtrundătoare ca pînă acum. Laurent ne va iubi cum se cade. Crede-me, că mi s'ar păre că me mărit și eu cu dînsul. Mi-l vei imprumută câte-odată pentru miclele mele tîrgueli...

Teresa. Scumpă mătușică... Creșusem totuș, că dta me vei lăsa să plîng în liniște.

Dna Raquin. Ei bine, primeșci?

Teresa. Da.

Dna Raquin (Förte emoționată.) Iți mulțumesc, copila mea; tu-mi redai fericirea. (Se duce și cade pe un scaun la drepta mesei.) O! sermanul meu copil! sermanul meu mort! eu sânt cea dintîi care te-am tradat.

Scena VI.

Teresa, dna Raquin, Michaud, apoi Susana, Grivet și Laurent.

Michaud. (Încet dnei Raquin.) L'am hotărit! dar, pe mii de... nimicuri, — mi-a fost förte cu greu! Decă primeșce, o face asta numai pentru dta, înțelegi; eu am vorbit mai mult pentru dta. Are să se suie acuș, că acu pune lăcățile pe dinuntru oblonelior... Dar Tereso?

Dna Raquin. (Încet.) Primeșce și ea. (Michaud se duce la Tereso în fund, la stînga și vorbeșce încet cu ea.)

Susana. (Sosind, urmată de Grivet, și urmînd o conversație începută) Nu, nu, dle Grivet, ești un egoist, nu voi jucă cu dta la nuntă... Cum, dta nu te-ai însurat, ca să nu-ți strici miclele dtale obi-ceiuri?

Grivet. Negreșit, dră!

Susana. Ti! ce om reutăcios!... M'ai auđit, nici o figură de cadril măcar, nici atătica. (Se duce lîngă Tereso și Michaud.)

Grivet. Töte fetișorele ieste cred că e förte plăcut lucru de a se însură cineva! Am încercat de cinci ori! (Dnei Raquin.) Iți aduci aminte, acum pe urmă, când cu dra cea naltă, uscată, care dădea lecții. Strigările erau făcute, töte mergeau de minune, — când, mi-a mărturisit că avea obiceiul să beie în fiicare diminēfă câte o ciască de cafea cu lapte!... Eu unul nu pot să sufăr cafea cu lapte; de 30 de ani de când beu numai ciocoladă... Asta mi-ar fi resturnat töte socotelile, și am rupt dar!... Ș-am făcut förte bine, — nu-i așă?

Dna Raquin. (Surișdînd.) Fără 'ndoielă.

Grivet. A! nu-i vorba, — când e deplină înțelegere, atunci e plăcere nespusă... Astfel Michaud a vîduț dintr'o singură căutătură de ochi că Tereso și cu Laurent erau zidiți unul pentru altul.

Dna Raquin. (Grav.) Ai dreptate, prietene. (Se scölă.)

Grivet. Și cum dice cîntecul:

Când iubiții soțiori

Is drăguți ca doi bujori...

(Privindu-și ceasul.) Drace! 11 fără 5... (Șede la drepta își pune galoșii și-și ia cortelul.)

Laurent. (Apropiindu-se de dna Raquin.) Am

vorbit de fericirea dtale cu dl Michaud. Copiii dtale doresc să te facă fericită... Scumpă mamă.

Dna Raquin. (Förte emoționată.) Da, numiți-mă mama voastră, bunul meu Laurent.

Laurent. Tereso, voiești să pregătim mamei noastre o vieță dulce și liniștită?

Teresa. Da, voesc. Avem o datorie de împlinit.

Dna Raquin. O copiii mei!... (Luînd mîinile Teresei și a lui Laurent și ținîndu-le într'ale ei.) Însöră-te cu ea Laurent; fă-o să nu mai fie tristă, și Camil al meu iți va mulțami din cer... Oh! multă bucurie puneți voi în amăritul meu suflet... Voi cere Atotpotintelui să nu ne pedepsescă nici odată.

(Cortina.)

(Va urmă.)

N. A. Bogdan.

Balade și doine.

(Din Marămuș.)

P e badea pe Grigoraș
De l'ar fa călugăraș
La mănăstire 'n oraș
Ș-apoi p'alui mândruliță
De o-ar fa călugăriță,
La mănăstire 'n Bistriță
Ș-atunci să se vedă rar,
Numai odată într'un an
Și atuncia pe-un isvor
Să grăie numai de dor. —
S'a 'ntelnit și s'o întreat:
Ce ne-om face noi mândruță,
Că ne-am iubi nu cutezăm,
Ne-am lăsa nu ne 'ndurăm,
Că părinții nu voesc,
Străinii ne vorovesc,
Dar mândră de dragostea noastră,
Ș-o 'nflorit trei pruni pe costă,
Ș-o inflorit flori mărunțele,
Ibostile¹ năstre-s grele,
Ș-o inflorit florile rari,
Dragostile năstre-s mari
Ș-o inflorit și n'o legat,
C'a găndit că ne-am lăsat.

Măndruluț flöre domnescă,
Tötă lumea te urêscă,
Nime nu te mai iubescă,
Numai cât te-am iubit eu
Și de-atăta-mi pare reu,
C'ai fost mare prăbălu,²
Ne-am iubit numai un an,
Mi-ai cătat ce minte am,
Ne-am iubit numai o lună,
Mi-ai cătat mintea de bună.

Pentru tine dor pustiiu,
Mi-am mutat casa 'n Gutiiu,
Nici in sat nu pot să vîi,
Cu mândra să me mîngăi;
Pentru tine dor secret,
Mi-am mutat casa 'n Făget,
Nici in sat nu pot să șed,
Cu mândra să me mai ved.

¹ Dragostile.

² Prepădit.

Scrisore din București.

3/15 aprilie.

Hârțuit de munca zilnică, adâncit în nămolul de diare și reviste ce ca jurnalist silit te simți ca să le treci în revistă, nu am mai scris de mult pentru »Familia.« Când zilnic scrii colone întregi, e foarte firesc să faci literatură mai puțină. Imi iau, cu toate acestea, timp acum să scriu și pentru acei cetitori cari mi-au făcut cinstea să citescă cele ce scriam încă acum patru ani, d'aici de pe malurile Dâmboviței.

Dvostre, dle redactor, ați fost la București acum de curând. Ați observat de sigur, că în prezent p'aici toți, dela mic și până la mare, fac politică ori: se ocupă cu interes numai de lucrurile politice. E o bolă această, care inse din fericire se vindecă lesne. Nu trebuie pentru această decât să se întempe ceva mai interesant care să atragă atenția tuturor și de politică atunci puțini mai au habar. Așa este publicul bucureșcen: îi trebuie să aibă totdeauna un obiect de predilecțiune. Ați și totă săptămâna, sunt ș-au fost la ordinea zilei ședințele publice ale Academiei, conferințele dela Ateneu, reprezentatiunile teatrale date cu dna Aristița R. Manolescu și cu dl Grigore Manolescu sosiți dela Iași numai de vre-o două săptămâni.

Veți fi luat deja de sigur cunoștință despre premiții din anul acesta ai Academiei. D'aceea eu nu voi spune referitor la această decât atât, că dl Odobescu, cel care a luat premiul Nasturel (12,000 lei) a ținut în ședința festivă de vineri a Academiei o conferință pre interesantă și instructivă, vorbind asupra »Figurelor de patrupeze androcefale în anticitate și în biserica Sf. Nicolae din Dorohoiu.«

Au asistat la această conferință și M. M. L. L. regele și regina.

Tot dsa eră să țină aseră în splendidă sală a noului Ateneu o altă conferință despre Cloșca cu pui său tesaurul dela Pietrôsa; din cauza unei indispoziții inse conferința s'a amânat. Ca publicul numeros care se grăbise a veni să asculte pe laureatul academician, să fie inse respălătit intru câțva pentru graba sa, a vorbit dl Marian despre Satira la români, comparată cu satira la elini și romani.

Dsa a arătat cum s'a născut satira, de ce caracter au fost la început satirile, cine au fost cei mai buni satirici; a insistat cu deosebire asupra lui Horațiu și Juvenal ș-au arătat apoi fazele prin care a trecut satira la noi, românii. A citit totde-odată și mai multe pasaje din diferite scrieri satirice române.

Ca o fală pentru noi românii de dincolo trebuie a revela și faptul că Academia a acordat o sumă de 2500 lei și dlor Teofil Frâncu și Candrea pentru meritosa dlor lucrare asupra Românilor (moșilor) din munții apuseni.

Eri s'a procedat la Academie și la alegerea mai multor membri corespondenți. Dintre trei candidați, s'a ales la secția literară distinsul publicist dl Ionescu-Gion. Mai mulți s'au ales la secția științifică, și între aceștia cu unanimitate de voturi dl dr. Victor Babeș, directorul institutului bacteriologic din capitală.

Veți fi aflat de sigur și aceea că vacanța ce eră la secția literară nu s'a completat nici anul acesta, de ôrece nici unul din cei candidați, dl Slavici și dl N. Gane, n'au intrunit majoritatea reglementară.

La Teatrul Național s'a dat aseră ca primă piesă de teatru, întocmită după romanțul faimos al lui Zola intitulat »L'assommoir« (Otrava.)

Se șcie că acest romanț a făcut furori. Piesa inse de sigur că nu va face, ori cât de bine ar fi jucată, din cauză că imbrățișând în noue tablouri un subiect atât de vast, piesa devine confusă și 'n cele din urmă grozav de obositoare.

De ați începând și până după Paști, Teatrul va fi închis, după cum interdișe vor fi toate spectacolele. E săptămâna mare!

Ca noutăți literare ve pot semnală apariția unui volum de poezii de Mircea Dimitriadi, ér altul este volumul intitulat »Flori de primăveră«, versuri scrise de dl Ioan Nenișescu, autorul poemei »Șoimii dela Resboieni.«

Dl Mircea Dimitriadi de sigur este puțin cunoscut dincolo. După cât șciu, dsa nici n'a scos până acum în broșură nimic.

Dl Ion Nenișescu va fi cunoscut mai mult. Dsa de și face parte dintre literații mai noi, totuș sunt ani de zile de când scrierile sale au putut fi citite atât în Almanahul României June din Viena, cât și în »Revista nouă« al cărei director eră. Dsa este mai ales un eminent scriitor în ale pedagogiei.

În viitoră mea scrisore voi face o dare de semă asupra ambelor acestor volume de poezii, căci amândouă presintă un interes indiscutabil.

Dorindu-ve serbători senine, ve dic:

La revedere.

Ioan Russu.

Bonbone.

La desert.

Se căută prin toate mijlocele a smulge unui preot câteva secrete de spovedanie.

— Tot ce pot să ve spun, dișe el, este că cea dintâi femeie pe care am spovedit-o, își înșelase soțul.

După desert vine o dómna cu soțul ei.

— Ah! dle abate, dișe ea, sunt foarte fericită d'a te revede; că sunt cea dintâi femeie pe care ai spovedit-o.

Scenă de otel.

Un călător se urcă în camera sa, rugând pe chelner să-l deștepte pentru a puté plecá cu trenul cel dintâi.

A doua și diminéța, călătorul este deșteptat de sgomotul loviturilor date în ușa sa.

— Ce este? dișe el.

— Ați diș, dle, că voiți să plecați cu trenul espress dela cinci ore și douedeci și cinci de minute?

— Da.

— Ei bine! puteți dormi liniștit, căci trenul a plecat.

La un examen de drept.

Decanul: Intrebarea mea te incurcă, domnule candidat?

— Ba nu, intrebarea nici de cum, dóră numai respunsul.

La birt.
Un client, mirosind neconținut farfuria cu mâncare :
— Ei, băete, peșcele ăsta nu e próspect . . .
— Ba da, domnule.
— Cum! Te asigur că pute . . .
Băiatul cu un aer misterios :
— Domnul se înșelă . . . Cotleta domnului d'ălaturi.

Academia Română.

— Sesiunea generală din 1889. —

III.

Activitatea dlor academicieni in cele din urmă dece zile ale sesiunii generale o resumăm in următoarele :

Membri in locul repositărilor Cipariu și Fontanini nu s'a putut alege, din cauza că 'n plenul Academiei nici unul din cei doi (Ioan Slavici și Niculae Gane) recomandați de secțiunea literară n'a intrunit numărul de voturi cerut de lege. S'au dat adeva 18 bile negre contra și numai 5 albe pentru. Astfel alegerea s'a amânat pe sesiunea anului viitor, cum s'a amânat an pe anul curent.

Membri corespondenți inse s'au ales mai mulți ; plenul ș-aici a fost mai rigoros față de cei propuși de secțiunea literară, căci dintre aceștia (Apostol Margarit, D. C. Olanescu și Ionescu Gion) s'a ales numai dl Ionescu-Gion ; cei prezentați de secțiunea istorică și votați de Academie sânt dnii A. D. Xenopol, Onciul profesor la universitatea din Cernăuți și P. Broștean din Reșița ; in secțiunea științifică s'au prezentat și votat dnii dr. Victor Babeș, dr. Istrati, Culiian profesor la facultatea din Iași și dl Gogu profesor la facultatea de științe din București.

Cestiunea de frunte, decernarea premiilor s'a decis astfel : Premiul Nasturel de lei 12,000 s'a acordat dlui I. Odobescu, pentru volumele sale : »Scrieri istorice și literare«, ér premiul statului Heliade Rădulescu de lei 5000 dlui A. D. Xenopol, pentru primul volum din »Istoria Românilor,« apoi lei 2500 s'a dat dlor Teofil Frâncu și George Candrea, pentru cartea lor »Românii din Munții-Apuseni.«

Se dice, că dl V. A. Ureche a propus la premiul de 5000 lei (Heliade) cartea dlui Speranța „Anecdote populare«, prin un raport mult laudător. Cartea a cădut cu paritate de voturi.

»Naționalul« află, că dl A'. Odobescu a dăruit Academiei premiul de 12,000 lei, ce i s'a decernat pentru operele sale intitulate : »Scrieri literare.«

Vineri a fost ședință publică solemnă, sub presiul regelui și al reginei, cu următoarea programă : 1, Dl G. Barițiu : Proiect de esilarea Românilor locuitori pe un teritor cu Sașii și strămutarea lor in Valahia mică. 2, Dl Gr. Cobălcescu : Observațiuni asupra faunei neocomiane din basinal superior al Dâmboviței. 3, Dl A. Odobescu : Figurele de patrupede androcefale in anticitate și in biserica Sf. Niculae din Dorohoiu. 4, Dl Grigoriu Ștefănescu : Darea de sémă despre lucrările Asociațiunii britanice pentru inaintarea științelor in sesiunea din 1888. 5, Dl Gr. G. Tocilescu : Comunațiuni archeologice, numismatice și epigrafice ; un decret (pseîsma) al Senatului și poporului din Tomi privitor la regularea apărării cetăței, descoperite de curënd. Masca de bronz dela Hârșova. Tesaurul de bronz dela Sopálnaca și bucățile de aur cu stam dela Buzău.

In sfârșit biuroul Academiei s'a ales astfel : president s'a reales dl M. Cogălnicean ; vicepresidenți dnii Nicolae Ionescu, B. P. Hașdeu și dr. Brândza. Sesiunea s'a închis mercuri dimineța.

Primăvera.

— Veți ilustrațiunea din nr. acesta. —

Intre tôte anotimpurile primăvera este cea mai plăcută. Atunci nu numai firea intrégă renvie, dar și omul par că se schimbă cu totul, se 'nveseleşce, intinereşce, așa đicënd renvie.

Ce pôte dar represintă mai bine primăvera, decât o fată tineră, plină de farmec, grațiosă și cu mii de incântări ?

Autorul ilustrațiunii din nr. acesta asemenea a fost de părerea acésta. El ne-a infătoșat primăvera prin o fată frumoasă, avënd tôte grațiile și ținënd in mână un buchet de trandafiri.

I. H.

Literatură și arte.

O dramă de Carmen Sylva. Regina României a scris o dramă nouă, in limba germană, după o legendă românească. Titlul piesei este „Mărióra“ și e împărțită in 3 acte. Dșóra Elena Văcărescu a tradus-o in limba francesă. Traducerea acésta s'a cetit đilele trecute intr'un cerc de 150 invitați și invitate la palatul regal din București, in biblioteca reginei. Credem, că lucrarea acésta se va traduce și 'n limba română.

Un volum de novele. Dl Duiliu Zamfirescu, pe care cetitorii noștri îl cunosc bine din colónele foi noastre, a scos de sub tipar la București un volum de novele. Autorul este unul din noveliștii noștri mai bine gustați, care din an in an face progres. In scrierile sale ne infătoșeză persoane din classa de mijloc, pe cari le zugrăveşce cu colori viue. Drept specimen reproducem una in nr. acesta al foi noastre.

O carte de Jarnik. A apărut : »Neuer Volständiger Index zu Diez' etymologischem Wörterbuche der romanischen Sprachen. Mit Berücksichtigung von Schellers Anhang zur fünften Ausgabe. Von Iohann Urban Jarnik.« Heilbronn 1889. Cartea cuprinde doue părți : I. Partea română, dela pag. 1—237. II. Partea neromână, in care se cuprind cuvinte din dialectele și limbile : a) latină, b) grecescă, c) germană, d) celtică, e) engleză, f) bascică, g) arabică, h) slavică. Apoi acésta parte cuprinde dicționarul cuvintelor onomatopoeice și al espresiunilor naturale, apoi diferite cuvinte din dialectele și limbile : africană, albanesă, amricană, asiatică, bengalică, berberică, caldaică, chineză, cimbrică, esthnică, etruscică, hebraică, hispanică iberică, indică, karaibică, koreanică, kurdică, laptică-finnică, letică, levantică, litanică, malaică, mexicană, mongolă, orientală-persică, oscică, persică-nouă, raethică, sabinică, sanscrită, semitică, syrică, turcescă, tuscică, umbrică și ungară (maghiară.) Mai departe se află un conspect peste numele proprii ca Etyma, apoi un conspect peste cuvinte sinonime.

Literatură populară slavă. Dl Kuba a terminat uvragiul seu de »cântece populare slave«, in patru volume. Primul volum cuprinde 428 de cântece cehe, slovace și moraviene ; al doile 175 cântece poloneze ; al treilea 85 de cântece sërbeşci din Lusitania și al patrilea 130 cântece din Rusia mare, 130 cântece din Rusia mică și 15 cântece a Rușilor albi. Cântecele sânt insoțite de note musicale. Resultă din sumarul volumelor, că acest uvragiu nu cuprinde decât

»Slavii Nordului»: Slovacia, Croația, Bosniacii, Dalmațienii, Muntenegrenii, Sârbii și Bulgarii lipsesc.

Scrisori noue. În curând se vor pune sub presă scrierile premiate în anul trecut de Academia Română. Vor eși tot în același timp: »Nunta la Români» scrisă de dșora Elena Sevastos și »Nunta la români» de dl S. F. Marian, profesor din Suceva. Lucrările au fost corectate de autorii lor.

Teatru și muzică.

Teatru românesc în Bocșa-montană. Luni, la 22 aprilie n., se vor reprezenta în sala bereriei din Bocșa-montană, sub conducerea artistică a dlui Ioan Dolorean, de diletanții români de acolo, următoarele: »Nobila cerșitoare» comedie într'un act și »Florin și Florica» vodevil în două acte de V. Alecsandri. Vor juca dșorele Catarina Jian, Maria Telescu și dnii S. Jivoinovici, I. Dolorean, I. Perian, Aurel Diaconovich, Carol Jian. Vinitul e destinat în favorul fondului diletanților.

Societatea de lectură pedagogico-teologică din Arad va aranja în duminica Tomii o ședință publică, cu următorul program: 1, »Să se umple gurile noastre» de I. Vorobchievici, executat de corul vocal sub conducerea dlui prof. N. Chicin. 2, »Cuvânt de deschidere» rostit de vpres. Iuliu Iorgovici, teol. c. III. 3, »Salt ardelenesc» de I. Mureșan, executat de corul instrumental sub cond. dlui prof. N. Chicin. 3, »Un devotament familiei Hurmuzachi» poezie de A. Mureșan, — decl. de Al. Popovici, teol. c. II. 5, »Serenadă» de K. Karasz, — cor vocal. 6, »Despre capital» disertațiune de Virgil Ursu Negru, teol. c. III. 7, »Ce te legeni codrule» de I. Vorobchievici, — cor vocal. 8, »Echou seminarial» de N. Chicin, — cor instrumental. 9, »Hodja Murad Pașa» poezie de V. Alecsandri, — decl. de Aur. Givulescu, teol. c. I. 10, »Doină» de Gr. Ventura, — cor vocal. 11, »Fulger și tresnet» de I. Ivanovici, — cor instrumental. 12, »Lume lume» de I. Mureșan, — cor vocal. 13, »Souvenir, Atacul Griviței» de I. Vollmar, — cor instr.

Două pianiste române. Diarul »La France» scrie, că la Paris, la audițiunea anuală a renumitului profesor Marmontel, în sala Erard, între elevi a eselat un tiner din America. Audițiunea s'a terminat cu două bucăți executate la pian de două Românce, adevărate artiste, dșorele Bilcescu și Popovici. Dșora Bilcescu a trecut anul trecut cu un strălucit succes înteiul examen de doctorat înaintea facultății de drept.

Corul mitropoliei din Iași, de sub conducerea dlui Muzicescu, va da două mari concerte în teatrul din Botoșani mercuri și vineri, săptămâna luminată. Corul numeră vr'o 40 persoane și printre distincțiunile sale se află și două fiice ale dlui Muzicescu. De sigur, spune »Curierul Român», societatea botoșănenă va face primirea cea mai strălucită acestui cor, care deșteptase, acum un an, însăși gelosia celebrei trupe de cântări din Moscova, pe când se întorcea prin Iași din turul ce făcuse prin Europa.

Ernesto Rossi în Constantinopol a jucat mai de multe ori înaintea sultanului, ba odată a debutat chiar și 'n harem. În loge ocupau loc damele haremului și sultanul, dar grilagiul desle-a ascuns cu desevârșire. Reprezentațiunea a avut un succes atât de mare, încât Rossi a trebuit să mai dea două acte afară de programul fixat. S'a jucat patru acte din »Otello» și patru din »Sullivan.» Sala a fost închisă și la intrare steteau șapte sergenți de poliție cu arma 'n mână. Sultanul a dat artistului un onorar splendid și i-a conferit ordinul Ozmanie.

Ce e nou?

Hymen. Dl Ion A. Ciuley din Brașov s'a logodit cu dșora Aneta Blebea din Giurgiu.

Sciri personale. **Majestățile Lor** și archiducesa Maria Valeria au plecat sâmbătă din Budapesta la Ischl, unde vor petrece Paștile. — **Esc.** Sa mitropolitul **Vancea** a fost primit joi în 11 l. c. în audiență de către Maj. Sa în castelul regesc din Buda. — **Dl M. Maior**, secretar c. r. la guvernul țării în Cernăuți, a fost numit căpitan districtual la Câmpu-lung. — **Dl Gr. Siefanescu**, profesor de geologie la universitatea din București și membru al Academiei Române, a fost invitat de către Asociațiunea britanică pentru înaintarea științelor cu reședința în Londra, să ia parte la întrunirea acestei societăți, care se va ține în 11 septembrie an. c. la Newcastle-upon-Tyne. — **Dl Stefan C. Pop**, candidat de avocat, nepot al Rds. dn canonic Vasile Pop din Gherla, a fost promovat de către universitatea din Budapesta la gradul de dr. în drept. — **Dl Const. Zapa**, mare proprietar în România, a dăruit Ateneului Român din București suma de lei 10,500. — **Dl Leon Scridon** a fost promovat de către universitatea din Cluș la gradul de dr. în drept. — **Dl Augustin Muntean**, avocat în Deș, a fost numit translator din limba română și germană la tribunalul din Deș. — **Dl Demetriu Bardosy**, sublocotenent în rezervă, pentru a fi activat, a fost strămutat dela reg. 31 de inf. din Sibiu la reg. 37 de inf. archiducele Iosif în Oradea-mare. — **Dl Nicolae Vecerdea** a fost promovat în sâmbăta trecută de către universitatea din Budapesta la gradul de dr. în drept.

Reuniunea femeilor române din Sălagiu, înființată la 1882, face frumoșe progrese. În 1 septembrie anul trecut s'a deschis în Șimleu școala de fete a reuniunii și aici are școala 23 eleve sub conducerea unei învățătoare escelente, cu toate că reuniunea are abia 3000 fl. capital, ăr cheltuielile cu școala se urcă la 700 fl. Prin colecte și contribuiri benevole înse, prin ajutor dela institutul »Silvania» și dela bărbați însuflețiți pentru învățământul nostru românesc, viitorul școlii e asigurat pe ani înainte. Onore bravelelor Românce și vrednicilor Români din Sălagiu!

Convict român în Baia-mare. Direcțiunea societății pe acții »Aurora» înființată pentru redicarea unui internat român în Baia-mare, în ședința sa ținută la 21 l. tr. în Șomeuta-mare, scrie »Gutinel», după ce a constatat, că prin sumele intrate dela acționarii societății, sunt acoperite deplin cele 30% pretinse de lege — a decis, ca în timp cât de scurt să se susțină statutele la tribunalul competent spre înregistrarea firmei societății. — Suma intratelor de până acum este 2784 fl. și un cambiu de 50 fl. v. a. Banii sunt depuși spre fructificare în casa de păstrare din Șomeuta-mare.

Biserica și școlă. **Maj. Sa regele** a dăruit 150 fl. bisericii și școlii gr. c. din Cristur în comitatul Solnoc-Dobâca; ăr pentru biserica gr. or. din Semlacul-mare 280 fl. — **Sinódele diecesane gr. or.** sunt convocate pe duminica Tomei. În diecesa Aradului, pe teritoriul consistoriului din Orade, s'au ales deputați pentru sinod, în locurile vacante, dnii dr. Florian Duma avocat în Orade și dl Ioan Gherlan notar în F. Oșorhei. — **Dl Simeon Bocșa**, paroc și proto-pop în Cățelul-român, în Sălagiu, în luna trecută ș-a serbat aniversarea a 92-a a etății sale laborioșe. — **În protopopiatul Șamșodului** în Sălagiu reuniunea învățătorilor a ținut adunare în comuna Curiteu, la 25 martie, sub presiul protopopului Ioan Gal. Intei s'a dat premiul învățătorului M. Bobiș, dobândit prin o lucrare a sa; apoi învățătorul C. Albu a ținut prelegere practică și 'n urmă se ficsară două premii

noue: unul de părintele Petru Ostate, altul de părintele Th. Gael, pentru lucrări literare-pedagogice, la cari pot concurge numai învățătorii din protopopiatul acela. — *Protopopiatul gr. c. al Clușului* a ținut sinodul seu la 3 l. c. sub presiul părintelui protopop Gavril Pop. S'au esaminat diversele fonduri ale protopopiatului, constatându-se un progres; s'a decis ca fiecare preot să plătească câte 5 fl. la fondul preoților neputincioși și s'au luat alte dispoziții în interesul clerului. — *Despărțământul III* al Reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul al X-lea Brașov va ține adunarea sa generală la 13/25 aprilie, în comuna Reșnov, sub presiul dlui Bartolomeiu Bude, notar dl Ioan Străvoiu. — *Protopopiatul Călinei* din arhiepiscopia Blaș ș-a ținut sinodul protopopesc la 8 aprilie în Călina, sub presiul protopopului Ioan Moldovan; fiecare preot s'a deobligat a plăti în timp de zece ani pentru fondul preoților neputincioși suma de 5 fl. — *Sinodul electoral din Caransebeș*, care a ținut doue zile, a costat 1194 fl. 74 cr., în diurne și bani de călătorie pentru deputați. — *Sinodul protopopesc gr. c. din Sibiiu*, ținut la sfârșitul unei trecute, sub presiul protopopului Russu, a decis ca preoții din acel protopopiat să contribuie pentru fondul preoților neputincioși pe 10 ani câte 5 fl. — *Dșora Valeria Cătean* a fost alasă învățătoare la școala comunală din Hațeg.

Săracul Eminescu! Mai zilele trecute, scrie »Epoca«, doctorii au semnat în stabilimentul drului Șuțu actul, prin care se constată din nou incurabila lui nebunie. Și acum se indeletnicește cu facerea versurilor, scandeză latinește, aplică versurilor române cadența scansionului latine, spune și povestește lucruri cu o luciditate extraordinară și care te spăimântă și apoi de-odată firul logic al ideii se rupe, mintea i se întunecă, iuțela vorbirii devine amețitoare și din când în când un ris zănatic și lugubru însoțește năstrăvăniile, în carele cel ce fu Eminescu bate ore întregi câmpii. Te cutremuri în fața unei astfel de ruini.

Dieta ș-a încheiat ședințele, după ce legea militară s'a votat și 'n casa magnaților și s'a sancționat de către Maj. Sa. Ministri noi ș-au ocupat posturile. Cu asta ocaziune ministrul justiției Desider Szilágyi a declarat, că timpul reformelor a sosit. Profesorul de univesitate Lang a fost numit secretar de stat în ministerul de finanțe.

Noul ministru-president al României, dl Lascar Catargiu, capul partidului conservator, s'a născut la 1823 în Moldova, din o familie de frunte. Pe timpul lui vodă Mihai Sturdza a fost prefect în Iași, mai târziu în Galați. În 1859 când Cuza s'a ales Domn și el a fost unul din candidați; mai târziu și densus a făcut parte din conjurațiunea în contra lui Cuza și a fost unul din triumviratul care a stat în fruntea țării, până la 22 maiu 1866, când s'a urcat la tron principele Carol de Hohenzollern. Când principele Carol a vrut să abdice, Lascar Catargiu l'a îmbărbătat și a compus primul ministru conservator, care a stat la cârmă 5 ani. Apoi a urmat guvernul dlui Ion Brătianu, până mai an, când regele chemă la ministru pe junimiști, dar aceștia neizbutind să-și facă majoritate, erăș vină la guvern dl Lascar Catargiu.

Conferință literară. Dl Ioan I. Bumbacu, profesor în Cernăuți, a ținut în duminica trecută o prelegere publică acolo în localul Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, vorbind despre »Datinele naționale și însemnătatea lor morală-culturală.«

Institute de credit. Albina a ținut adunarea sa generală la 29 martie. Dividenda s'a staverit cu fl. 10 de acțiune, adecă 10% dela capitalul nominal; fon-

dul de rezervă s'a dotat tot cu macsimul statutar 15% în suma de 5260 fl. 03 cr., ajungând prin asta acest fond la cifra de 71,726 fl. 03 cr., (după statute are să se doteze numai până când va ajunge cifra de fl. 100.000;) la fondul de pensuni al funcționarilor s'a votat 3000 fl., din valoarea cassei institutului s'a amortisat 3311 fl. 60 cr.; ér spre scopuri de binefacere s'a votat 2103 fl. 84 cr., din care s'au distribuit d. e. școlei de fete a Asociațiunii transilvane pentru acoperirea trebuințelor curente 500 fl. Asociațiunii transilvane pentru crearea a 10 stipendii à fl. 50, pentru eleve de ale internatului împreună cu școala sa civilă de fete 500 fl. Școlei elementare de fete a Reuniunii femeilor române din Sibiiu 200 fl. Reuniunii române de cântări din Sibiiu 50 fl. Reuniunii de cântări și gimnastică din Brașov 50 fl. Reuniunii pompierilor din Brașov 40 fl. Fondului pentru ajutorarea studenților bolnavi dela gimnasiul român din Brașov 50 fl. Școlei elementare de fete a Reuniunii femeilor române din Abrud 50 fl. Nenorociților prin foc din comuna Sadu dați deja, 200 fl. Fondului studenților miseri din Blaș 50 fl. Reuniunii sodalilor români din Cluș 68 fl. 84 cr. — *Sebeșana* din Sas-Sebeș a ținut adunarea sa generală în 31 martie; a decis să dea acționarilor 10% dividendă; a dotat fondul de rezervă cu o sumă mai mare ca cea provădută în statute și va face o nouă emisiune de acții. — *Victoria* din Arad a ținut adunarea sa generală în 31 martie; dividendă s'a statorit cu 6%. — *Banca industrială și comercială din Arad* a suferit o grea sguđuire; noul secretar general a descoperit un deficit de 335,000 fl.; directorii numai decăt au contribuit 200,000 fl. spre a pute plăti deponenților; se speră, că institutul se va susține.

Din România. *Archiducele Carol Ludovic*, fratele M. Sale împăratului și regelui Francisc Iosif, conform șcirilor din București, are să mērgă în luna lui maiu, dimpreună cu soția sa archiducesa Maria Teresia, la curtea română, unde va petrece timp de doue săptămâni. — *Noul ministru* are în față o opoziție mare, la prima votare a obținut o majoritate numai de 7 voturi. Partitul junimist a luat numele de »Grupul constituțional«, din considerație, că cei mai mulți membri nu mai sânt tineri. — *Comisiunea de informațiuni*, pentru darea în judecată a guvernului dlui I. C. Brătianu, își va relua lucrările ei d'abiă după serbătorile Pașcilor. — *Dl I. C. Brătianu* erăș a fost ales deputat la cameră; dsa ș-a și ocupat locul acolo. — *Moștenitorul tronului*, principele Ferdinand de Hohenzollern, a adresat președintelui senatului o scrisore, prin care mulțamește senatului, că conform constituțiunii l'a inseris între membrii senatului și promite că 'n curēnd se va mută 'n România să-și ocupe locul indicat de lege. — *Dl Maiorescu* a plecat în străinătate pe timpul vacanțelor Pașcilor și se va întorce la 2 maiu st. n. — *Camera* a votat cu 110 contra 51 voturi proiectul de lege, prin care se acórdă creditul de 15 milióne pentru continuarea clădirilor de fortificațiuni.

Oglinda lunei. În Franția evenimentul mare al săptămânilor trecute este fuga generalu'ui Boulanger, carele vėdend că e urmărit din parcea guvernului, pentru conspirațiune în contra republicei, a fugit la Brusela, unde petrece și acuma. — *Din Serbia* vin șciri cari anunță o agitațiune mare; fostul rege Milan întorcēndu-se din Viena, s'a dus la Constantinopole, de unde are să mērgă la Ierusalim. Se crede, că regina Natalia se va întorce în trei săptămâni la Belgrag. Tot acolo are să se 'ntorce din Petersburg fostul mitropolit Mihaieu, pe carel'a gonit din țēră fostul rege Milan. — *Ludovic Uhlbach*, cunoscutul romanțier frances, care a umblat și la București și a publicat

in limba francesă »Cugetările unei regine« de Carmen Sylva, a încetat din viață la Paris.

Știri scurte. *Recrutarea* in anul acesta se va face începând din 10 mai până 'n 10 iunie. — *Regina Belgiei* și principesa Clementina au sosit la Miramar, să petrecă sărbătorile dimpreună cu principesa Ștefania. — *Principele Alesandru de Battenberg* are să sosescă la Poșon, unde șed părinții soției sale; densusl a declarat că vré să intre 'n armata austriacă.

Necrológe. *Simeon Tamaș*, protopop gr. c. in Lugoș, zelos luptător pentru turma sa, promovând toidéuna interesele publice, care și 'n tómnă trecută a lucrat cu mult zel ca membru al comitetului arangiator pentru adunarea generală a Societății fondului de teatru român, bine vădută și bine primit in societatea inteligentă, a încetat din viață la 16 l. c. in etate de 42 ani. — *Nicolae Pop*, paroc român gr. c. in Feneșul-săsesc și fost administrator al protopopiatului de Cluș, a murit la 13 l. c., in etate de 73 ani. — *Iosif Condor*, paroc gr. or. in Mănăsturulungurese, a reposat la 3 aprilie, in etate de 37 ani. — *Pavel Stoica*, paroc român gr. or. din Jabar, lângă Lugoș, a reposat la 10 aprilie n. in etate de 32 ani.

M o d a.

Súntem intr'o periódă de tranziție, la inceputul primăverei. Cât e de frumoasă luna lui aprilie, cât îi este de ríđător soarele — mai ales după ce atăta vreme am dus dorul căldurei lui — moda nu póte să-și dea încă hotărít cuvântul asupra costumelor de purtat in vremea frumoasă a anului. De și imbrăcămintea de iernă, cea grea, încărcată, imblănită, nu mări póte avé ce să caute pe umerii noștri; imbrăcămintea de primăveră nu póte nici ea să ne convină, căci n'are destulă resistentă ca să ne adăpostescă serios, de-ocamdată, de multele și ciudatele schimbări de temperatură ale așa dișei demi-saison, in care, decă hainele nu trebuie să ne inăbușescă, trebuie să ne apere bine. Costumele proprii, pentru acésta, ce recomandă moda sùnt: pentru diminéța jacheta taillcur de care am mai vorbit deja intr'unul din numerile trecute; pentru după améđa o mantelă-visită scurtă și lărgută; pentru séră, mantelă mare de brocatelă séu de mătase móle vătuită, pe margine cu o garnitură de pene ori numai de broderii, cusută cu perle séu cu flori de aur.

Pălăriile cari iau locul pălăriilor grele de peste iernă, nu sùnt încă nici ele acelea care se vor purtă in curénd; de-ocamdată paiele mai așteptă și dzu pas pălăriilor de tul brodat cu aur séu presărat cu jauri; celor de crep ușor amestecat cu catifea, cu dantele: celor de mătase sub tóte formele ei, impondobite cu moar, cu gază, cu flori mai ales, — compunénd un fel de pălărióre mici, ușóre, fórté frumoșe și la cari nu se întrebuintéază mai de loc briduri. Fundul acestor pălării e strímt și scurt, ceea ce aduce după sine o transformare radicală a pieptenătorei. Pêrul nu se mai póte grămădi in cođi d'asupra creștetului, căci nu-l începe pălăria, ci se lasă puțin mai jos, spre céșă. In față, numai câteva șuvițe frizate, dar fórté puține, pe creștet abia grămădit puțin, pe tēmples ridicat drept in sus, pêrul se adună la spate in formă de cođi ori de torsadă.

Higienă.

A remáné tineră. Contesa d' Avray din Paris dișce că acea femeie care vré să remănă frumoșă,

trebuie in tótă săptămána séu la 10 dișe odată să se scalde in bae de 25 până la 30°. Apa căldută móeși netedeșce pelea, ér spēlarea cu săpun curată pelea până și porii ei. Recomandaveră este scaldă de tăríte care așa se pregăteșce, că opărim 2 kilograme de tăríte in 5—6 litre de apă, pe care apoi o tornăm in scaldă. Acésta pré bine substitue scaldă de lapte, care a fost fórté plăcută damelor romane. Poppea, soția lui Nero, n'a plecat de acasă fără de 500 de măgărițe, in a căror lapte s'a scaldat.

Chlorosa. Fórté reu fac acele domnișóre tinere care beu oțet, pentru ca să slăbescă și să câștige față interesantă, prin ce își câștigă bóla de stomach incurabil. Mai îndată trebuie ca damele galbene, chlorotice să grijescă a capéța o colóre mai frumoșă, deci să trăiescă cu carne mai sângeoșă, cu friptură, vin tare și alte mijlóce întăritóre (oué, lapte, ca medicina fer, aer curat și altele.)

Cuvânt pătrat.

De Elisa Cerchez.

Un nume bărbătesc.

Un nobil sentiment.

Jumătate din pseudonimul unei scriitóre.

Un munte in Europa.

Literele inițiale cetite de sus in jos dau numele din șirul prim; literele următóre dau cuvântul din șirul al doile; cele următóre dau șirul al treile și cele din urmă sùnt egale cu rēndul de jos.

Terminul de deslegare e 2 maiu. Ca totdeuna și de asta-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea logografului din nr. 4:

Granatu

Eger

Ochrida

Ragatz

Gabriela

Egymuhl.

Literele inițiale cetite de sus in jos și cele finale cetite de jos in sus dau numele »George Lazar.«

Deslegare bună primirăm dela dómnele și domnișórele Elena Ielenec, Eufrosina Popescu, Maria Juica, Maria Pop și dela dnii A. C. Domșa și Teod. C. Petruc.

Premiul l'a dobândit dșóra Maria Juica in Sre-diște.

Călindarul săptămânei.

Diua sēpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dumineca Pascilor Evang. dela Ioan c. 1.			
Duminecă	9 (+) <i>Sfintele Pasci</i>	21 (+) <i>Pasci</i>	5 1658
Luni	10 (+) <i>S. Ter. si Pomp.</i>	22 (+) <i>Cainu</i>	4597 0
Martți	11 <i>Mart. Antipa</i>	23 <i>Adalbert</i>	4567 1
Mercuri	12 <i>Cuviosul Vasile</i>	24 <i>George</i>	4557 2
Joi	13 <i>Mart. Artenie</i>	25 <i>Marcu ev.</i>	4537 3
Vineri	14 <i>Par. Martinu</i>	26 <i>Ezec'ua</i>	4517 4
Sămbătă	15 <i>SS. ap. Arist. Pud. si Troi.</i>	27 <i>Anastasia</i>	4487 5

Engăm áno' odată pe toți aceia, cari primesc fôia noastră, dar încă nu ne-au respuns abonamentul, să binevoescă a-l refui cât de curénd. Am anunțat in mai multe rēnduri, ca cei ce nu mai vor să fie abonați, precum și aceia cari séu nu pot séu n'au obiceiul d'a plăti abonamentul regulat înainte, cum se plăteșce la tóte foile străine, să ne napózeze fôia, ca să-i ștergem din registrul abonaților; deci aceia cari primesc fôia, au datoria morala d'a o și plăti. De sigur toți ómenii corecți sùnt de părerea acésta și și vor face datoria — in timp scurt.

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel in Oradea-mare.